

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 7.6.2011
SEK(2011) 818 wersja ostateczna

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Bułgarii z 2011 r.

oraz zawierające opinię Rady

**w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011-2014
przedstawionego przez Bułgarię**

{SEK(2011) 711 wersja ostateczna}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Bułgarii z 2011 r.

oraz zawierające opinię Rady

**w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011-2014
przedstawionego przez Bułgarię**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej²,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji Europejskiej dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej, która skupiać się będzie na najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności.
- (2) W dniu 13 lipca 2010 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich³, które razem stanowią „zintegrowane wytyczne”. Państwa

---

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Utrzymane w mocy na 2011 r. decyzją Rady 2011/308/UE z dnia 19 maja 2011 r.

członkowskie zostały poproszone o uwzględnienie zintegrowanych wytycznych w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.

- (3) Dnia 12 stycznia 2011 r. Komisja przyjęła pierwszą roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając w ten sposób nowy cykl zarządzania gospodarczego w UE i pierwszy europejski semestr zintegrowanej i prowadzonej *ex ante* koordynacji polityki, który ma swoje umocowanie w strategii „Europa 2020”.
- (4) Dnia 25 marca 2011 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety dotyczące konsolidacji budżetowej i reform strukturalnych (zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 15 lutego i 7 marca 2011 r. i w związku z przedstawioną przez Komisję roczną analizą wzrostu gospodarczego). Podkreśliła ona również priorytetowe znaczenie przywrócenia dobrej sytuacji budżetowej i stabilności finansów publicznych, zmniejszenia bezrobocia w drodze reform rynku pracy oraz podjęcia nowych działań służących zwiększeniu tempa wzrostu. Rada zwróciła się do państw członkowskich, aby przekształciły te priorytety w konkretne środki, które zostaną włączone do ich programów stabilności lub programów konwergencji oraz do ich krajowych programów reform.
- (5) W dniu 25 marca 2011 r. Rada Europejska wezwała także państwa członkowskie uczestniczące w pakcie euro plus, by przedstawiły swoje zobowiązania w ramach tego paktu odpowiednio wcześniej, tak by mogły zostać włączone do ich programów stabilności lub konwergencji oraz krajowych programów reform.
- (6) W dniu 15 kwietnia 2011 r. Bułgaria przedstawiła aktualizację z 2011 r. do programu konwergencji, obejmującą lata 2011–2014, oraz krajowy program reform z 2011 r. W celu uwzględnienia wewnętrznych powiązań te dwa programy zostały ocenione w tym samym czasie.
- (7) Kryzys gospodarczy przerwał okres silnego wzrostu gospodarczego napędzanego dużym napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych i ekspansją akcji kredytowej. PKB zaczął ponownie rosnąć w drugim kwartale 2010 r., po wcześniejszym spadku ogółem o 7,1 % (od wartości szczytowej do minimalnej), w związku z czym wzrost realnego PKB dla całego 2010 r. był zasadniczo zbliżony do poziomu zerowego. Najważniejsze czynniki przyczyniające się do wzrostu gospodarczego stanowił silny wzrost eksportu i odbudowa stanu zapasów. Po wystąpieniu kryzysu saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych zmieniło się z nadwyżki w deficyt, który wyniósł 4,7 % PKB w 2009 r. i 3,3 % PKB w 2010 r. W ubiegłym roku miał miejsce wzrost produkcji i zatrudnienia w sektorach opierających się na eksporcie, ale słaba koniunktura w sektorach budownictwa, nieruchomości i handlu detalicznego hamowała ożywienie gospodarcze. Skurczenie się PKB odbiło się poważnie na stopie zatrudnienia – licząc od szczytowego poziomu przypadającego na 2008 r., Bułgaria straciła 358 000 miejsc pracy. Stopa bezrobocia wzrosła o kilka punktów procentowych do poziomu 10,2 % w 2010 r.; nie przewiduje się, aby zatrudnienie powróciło do poziomu sprzed kryzysu w perspektywie średnioterminowej.
- (8) Na podstawie oceny zaktualizowanego programu konwergencji zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97 Rada jest zdania, że scenariusz makroekonomiczny stanowiący podstawę prognoz budżetowych opiera się na bardziej optymistycznych przewidywaniach dotyczących wzrostu niż prognoza służb Komisji. Po znacznej i przeprowadzonej wcześniej korekcie budżetowej z 2010 r., która w

ujęciu strukturalnym wyniosła ponad 2 punkty procentowe, wysiłek fiskalny w 2011 r. pozostaje znacznie poniżej zalecanej wartości korekty deficytu, czyli co najmniej 0,75 % PKB. Niemniej jednak w zaktualizowanym programie konwergencji przewidziano korektę nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2011 r., zgodnie z zaleceniem Rady, oraz jego dalsze ograniczenie w późniejszych latach. Aktualizacja ta nie zawiera jednak wystarczającej liczby szczegółowych informacji na temat środków budżetowych planowanych w celu osiągnięcia celów budżetowych na lata 2012-14. Skorygowany w dół średniookresowy cel budżetowy odpowiadający deficytowi strukturalnemu w wysokości 0,6 % PKB, planowany na rok 2014, jest nadal ambitniejszy niż minimalny wymagany poziom korekty. Odzwierciedla on cele Paktu na rzecz stabilności i wzrostu i przewiduje się jego osiągnięcie do końca okresu objętego programem (2014 r.). Średni roczny strukturalny wysiłek fiskalny przewidywany w latach 2012-14, czyli już po przeprowadzeniu korekty nadmiernego deficytu planowanej na 2011 r., jest jednak znacznie niższy od zalecanej minimalnej rocznej poprawy salda strukturalnego o 0,5 % PKB. W związku ze stopniową poprawą perspektyw gospodarczych w programie powinno się dążyć do szybszego postępu na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. W zestawieniu z ostrożnymi szacunkami dotyczącymi średniookresowego wzrostu produktu potencjalnego przewidywany wzrost wydatków budżetowych w latach 2012-13 wydaje się być optymistyczny, co stanowi ryzyko dla strukturalnej sytuacji budżetowej w perspektywie średniookresowej.

- (9) Skorygowanie nadmiernego deficytu zgodnie z planami, czyli do końca 2011 r., przyczyni się do odzyskania zaufania i zwiększy wiarygodność polityki rządu. W perspektywie średnioterminowej osiągnięcie celu, którym jest niewielki deficyt strukturalny w wysokości 0,6 % PKB, jest ważne, aby zapewnić wsparcie dla systemu monetarnego ze strony polityki budżetowej. Konsolidacja budżetowa jest jednak utrudniona z powodu niewydolnych struktur w sektorze publicznym, co może prowadzić do znacznej presji na wydatki, podczas gdy dochody budżetowe mogą być strukturalnie niższe niż w latach boomu gospodarczego poprzedzających kryzys. Konieczne są zatem ambitne reformy finansów publicznych, aby dokonać niezbędnej korekty budżetowej i przyczynić się do zapewnienia środków finansowych na realizację wymaganych reform strukturalnych, w tym na potrzeby współfinansowania projektów wspieranych przez UE.
- (10) Bułgarskie wyniki budżetowe były stosunkowo pozytywne w sprzyjających warunkach gospodarczych panujących przed kryzysem. Bułgaria realizowała konsekwentnie cele budżetowe i udało się jej zgromadzić znaczne rezerwy budżetowe. W 2009 r. na skutek kryzysu gospodarczego wystąpił pierwszy od wielu lat deficyt budżetowy i złamano regułę, zgodnie z którą budżet musiał być utrzymywany w równowadze lub wykazywać nadwyżkę, a wydatki publiczne nie mogły przekraczać 40 % PKB. Było to częściowo związane z niedociągnięciami w zakresie planowania wydatków i ich kontroli. Kolejną przyczyną był fakt, że nadzwyczajne dochody związane z wysoką koniunkturą gospodarczą przed kryzysem zostały wykorzystane do sfinansowania stosunkowo dużego wzrostu wydatków *ad hoc* oraz cięć stawek ubezpieczenia społecznego. Aby rozwiązać te problemy, władze podjęły szereg inicjatyw w celu poprawy kontroli wydatków oraz systemów monitorowania i sprawozdawczości, w tym poprzez przyjęcie kompleksowego pakietu ustawodawczego, wzmocnienie reguł budżetowych i średniookresowych ram budżetowych. Oczekuje się, że inicjatywy te poprawią dyscyplinę budżetową i

przewidywalność polityki, aby ustabilizować sytuację makroekonomiczną i zapewnić mniej procykliczną politykę budżetową.

- (11) W latach boomu gospodarczego poprzedzających kryzys doszło do znacznego zacieśnienia rynku pracy i wysokiego wzrostu płac, który przekroczył tempo wzrostu wydajności pracy. Wzrost wynagrodzeń osiągnął maksymalny poziom w czwartym kwartale 2007 r., kiedy to wyniósł blisko 20 % w skali rocznej. Pogorszenie się koniunktury zahamowało tę dynamikę wzrostu, chociaż stopa wzrostu wynagrodzeń utrzymała się na stosunkowo wysokim poziomie – wynoszącym niemal 10 % w 2010 r. – w przypadku pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (stanowiących około 65 % siły roboczej). Dostosowanie wzrostu płac do wzrostu wydajności ułatwi wewnętrzną restrukturyzację gospodarki, w ramach której dokona się zwrot w stronę sektorów produkcyjnych i opierających się na eksporcie.
- (12) Bariery utrudniające uczestnictwo w rynku pracy bariery wynikają w pewnym stopniu z braku odpowiednio ukierunkowanej i dostosowanej aktywnej polityki rynku pracy oraz nieskutecznych i niedofinansowanych publicznych służb zatrudnienia. Jakość usług publicznych w zakresie aktywizacji, pomocy w poszukiwaniu pracy oraz zmianie kwalifikacji jest niska, podobnie jak wydatki publiczne na te cele. Zasięg aktywnej polityki rynku zatrudnienia jest również ograniczony, ponieważ jedynie 12 % osób poszukujących pracy uczestniczy w działaniach aktywizacyjnych. Uruchomienie programów zatrudnienia o bardziej regionalnym charakterze, w połączeniu z finansowanymi z europejskich funduszy strukturalnych powszechnymi programami szkoleniowymi pozwoli osiągnąć pozytywne rezultaty w krótkim czasie. Planowanie polityki jest jednak utrudnione ze względu na niską zdolność do monitorowania i oceny rezultatów programów. Jak wskazano w ostatnim sprawozdaniu zleconym przez publiczne służby zatrudnienia („Ocena efektu netto aktywnej polityki rynku pracy w Bułgarii”), osobom bezrobotnym można skuteczniej pomóc w znalezieniu pracy poprzez świadczenie bardziej zindywidualizowanych usług i poprawę ich jakości, a także poprawiając infrastrukturę urzędów pracy.
- (13) Kryzys gospodarczy w dalszym ciągu wpływa na rynek pracy. Stopa bezrobocia wzrosła z 5,4 % w 2008 r. do 10,2 % w 2010 r., a w przypadku młodzieży (w wieku do 15 do 24 lat) osiągnęła 23,2 % w 2010 r. Skutki kryzysu dotknęły szczególnie boleśnie osoby o niskich kwalifikacjach (w tym znaczną część mniejszości romskiej), którzy stanowią prawie 70 % bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia długotrwałego (46 % w 2010 r.) jest wyższy niż średnia UE (40 % w 2010 r.) i istnieje groźba, że zmieni się ono w bezrobocie strukturalne. Stopa aktywności zawodowej młodzieży utrzymywała się stale na poziomie odpowiadającym niespełna dwóm trzecim średniej unijnej (2009 r.: 29,5 %; UE: 43,8 %). Stopa bezrobocia młodzieży wyniosła 24,8 % w 2009 r. (UE: 35,2 %). Bułgaria ma również najwyższy odsetek młodych ludzi, którzy nie uczą się ani nie pracują (19,5 % osób w wieku 15-24 lat). Jedną z głównych przeszkód dla uczestnictwa młodzieży w rynku pracy jest brak możliwości łączenia kształcenia i pracy, w szczególności w formie staży i praktyk w dziedzinie, których dotyczy ich edukacja, które ułatwiają wejście na rynek pracy.
- (14) Pomimo ponadprzeciętnego średniego poziomu wykształcenia, w Bułgarii ponad 40 % osób osiąga słabe wyniki w umiejętności czytania, pisania i liczenia. Świadczy to o potrzebie poprawy systemu edukacji w celu lepszego dostosowania go do potrzeb rynku pracy. Oczekuje się, że przygotowywana ustawa o edukacji przedszkolnej i szkolnej, opierająca się na pozytywnych rezultatach niedawnej reformy

wprowadzającej decentralizację szkół, wprowadzi pewne rozwiązania, które mogą być dalej wzmacniane, tj. w zakresie autonomii finansowej, wskaźników uczęszczania do przedszkoli i zewnętrznej oceny, oraz zapewni rozliczalność. Wskaźnik przedwczesnego kończenia nauki (14,7 % w 2009 r.) jest zbliżony do średniej unijnej, ale jest szczególnie wysoki wśród ludności romskiej (w przypadku której został on oszacowany na 43 % w 2008 r.). Liczba osób z wykształceniem wyższym (27,9 % w 2009 r.) pozostaje poniżej średniej unijnej (32,2 %). Bułgaria znacznie opóźniła realizację reformy szkolnictwa wyższego. Nowa ustawa o szkolnictwie wyższym, której projekt przedstawiono już w 2010 r., ale następnie wycofano, powinna stanowić ważny krok w realizacji potrzeb w zakresie reform.

- (15) Reforma emerytalna uchwalona w 2010 r. nie jest powiązana ze średnim trwaniem życia ani z sytuacją systemów opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej. Ma ona zostać wdrożona w latach 2011-2026, a większość środków wejdzie w życie w drugiej połowie tego okresu, co może zagrozić procesowi wdrażania oraz stabilności pierwszego filaru systemu emerytalnego.
- (16) Obywatele Bułgarii doświadczają większego ubóstwa w porównaniu ze średnią dla UE (41,9 % ludności doświadcza poważnej deprivacji materialnej, podczas gdy w UE wskaźnik ten wynosi 8,1 %). Około 66 % osób starszych jest zagrożonych ubóstwem i wskaźnik ten jest znacznie wyższy niż średnia UE. W ostatnich latach odnotowano oznaki pogarszania się warunków życia. Biorąc pod uwagę sytuację demograficzną, osiągnięcie celów wyznaczonych w krajowym programie reform w zakresie zmniejszania ubóstwa zależy w dużej mierze od prawidłowej koncepcji polityki dotyczącej pracowników w starszym wieku i osób należących do grup defaworyzowanych, a także od adekwatności transferów socjalnych. W krajowym programie reform zapowiedziano opracowanie strategii operacyjnej na rzecz integracji Romów (których liczbę szacuje się na 10 % ludności), aby zebrać rozwiązania dotyczące wielorakich barier napotykanych przez Romów w dziedzinie zatrudnienia, edukacji, opieki zdrowotnej i mieszkań w jednym kompleksowym planie.
- (17) Przeszkodę dla wzrostu gospodarczego stanowi w dalszym ciągu niska wydajność służb publicznych. Pomimo ostatniej reorganizacji, reforma administracji publicznej nie zajęła się problemem poprawy kompetencji personelu ani jakości najważniejszych funkcji administracji. Bułgaria ma bardzo niski wskaźnik penetracji stacjonarnych usług szerokopasmowych – 14,9 %; jest to drugi najniższy wskaźnik w UE. Fakt ten utrudnia ponadto upowszechnianie się wszelkich usług świadczonych drogą elektroniczną.
- (18) Skala nieprawidłowości dotyczących zamówień publicznych sięga 60 % dla wszystkich skontrolowanych postępowań, a w przypadku dużych projektów z dziedziny infrastruktury publicznej, w przypadku których władze mają obowiązek przeprowadzenia kontroli *ex ante*, jest jeszcze większa. Sytuacja ta sprawia, że zdolności Publicznej Agencji ds. Kontroli Finansowej są znacznie ograniczone, w związku z czym agencja ta przeprowadziła kontrole *ex-post* w odniesieniu do zaledwie 12 % wszystkich procedur zamówień publicznych z 2009 r.
- (19) Energochłonność bułgarskiej gospodarki należy do najwyższych w UE. Istotny przykład stanowi ogrzewanie mieszkań – największym problemem są źle utrzymane budynki wielomieszkańkowe. Dzięki niedawnej zmianie przepisów dotyczących kwalifikowalności możliwe jest teraz wykorzystanie funduszy strukturalnych UE do

wspierania inwestycji w efektywność energetyczną. Liczba dokonanych inwestycji jest niska, a wielkość dochodów z podatków od energii i transportu spadła zarówno w relacji do PKB, jak i w relacji do podatków związanych z zatrudnieniem, które są znacznie powyżej średniej UE. Dostęp do rynku energii jest hamowany przez ograniczenia konkurencji i niejasne mechanizmy ustalania cen.

- (20) Bułgaria podjęła szereg zobowiązań w ramach paktu euro plus⁴. Zobowiązania dotyczące budżetu wskazują, że stabilność finansów publicznych zostanie wzmocniona środkami podjętymi w ramach reformy emerytalnej, działaniem mającym zapewnić w sektorze publicznym płace uzależnione od wyników, poprzez zamrożenie emerytur i wynagrodzeń do 2013 r., i wzmocnienie krajowych ram budżetowych poprzez przyjęcie paktu na rzecz stabilności finansowej, który obejmuje wiążące liczbowe reguły budżetowe. Aby wesprzeć zatrudnienie, podjęte zostaną działania mające zmniejszyć skalę pracy niezarejestrowanej i zwiększyć uczestnictwo w rynku pracy. Środki w zakresie konkurencyjności skupiają się na zmniejszaniu obciążeń administracyjnych i upowszechnianiu administracji elektronicznej („e-rządzenie”), poprawie dostępu do edukacji i poprawie wyników systemu edukacji. Zobowiązania te dotyczą trzech z czterech obszarów paktu, a pominiętym obszarem jest sektor finansowy. Stanowią one przedłużenie szerszego programu reform przedstawionego w programie konwergencji i krajowym programie reform oraz intensyfikują aktualne projekty reform w dziedzinie zarządzania budżetem, administracji publicznej i edukacji. Zobowiązania podjęte w ramach paktu euro plus zostały ocenione i uwzględnione w zaleceniach.
- (21) Komisja dokonała oceny programu konwergencji i krajowego programu reform oraz zobowiązań podjętych w ramach paktu euro plus⁵. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla zrównoważonego charakteru polityki budżetowej i polityki społeczno-gospodarczej w Bułgarii, ale także stopień poszanowania przepisów oraz wytycznych UE, ze względu na konieczność wzmocnienia całościowego zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej poprzez wnoszenie na poziomie UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe. Komisja uważa, że po znacznej i przeprowadzonej wcześniej korekcie budżetowej z 2010 r., plany konsolidacji budżetowej na 2011 r. powinny zostać wdrożone zgodnie z planem, a deficyt powinien zostać obniżony do poziomu poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % zgodnie z zaleceniem Rady. Aktualizacja nie zawiera wystarczającej liczby szczegółowych informacji dotyczących środków budżetowych planowanych w celu osiągnięcia celów budżetowych na lata 2012-14 i możliwe było zapewnienie szybszego postępu na drodze do ustalonego średniookresowego celu. Wzmocnienie krajowych ram budżetowych będzie stanowić kotwicę dla dyscypliny budżetowej oraz zapewni przewidywalność i wiarygodność polityki rządu w perspektywie średnioterminowej. Należy również podjąć dodatkowe działania, aby wzmocnić konkurencyjność, pomagać obywatelom w znajdowaniu zatrudnienia, chronić najsłabsze grupy społeczne borykające się z szeregiem barier, zwiększyć zdolności administracji publicznej i organów regulacyjnych, doprowadzić do bardziej efektywnego gospodarowania zasobami, jak również do otworzenia większych możliwości dla inwestycji i wzrostu gospodarczego.

---

⁴ Więcej informacji na temat zobowiązań w pakcie euro plus można znaleźć w dokumencie SEC(2011)711.

⁵ SEC(2011) 711.

- (22) W świetle powyższej oceny, a także biorąc pod uwagę zalecenie Rady z dnia 2 czerwca 2010 r. na podstawie art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada zbadała aktualizację programu konwergencji Bułgarii z 2011 r. i jej opinia⁶ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w pkt 1) i 2) poniższego zalecenia. Uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 25 marca 2011 r., Rada zbadała krajowy program reform przedłożony przez Bułgarię,

NINIEJSZYM ZALECA Bułgarii podjęcie następujących działań w latach 2011-2012:

- (1) Kontynuowanie skutecznego wykonania budżetu w celu skorygowania nadmiernego deficytu w 2011 r. Określenie środków wspierających strategię budżetową na lata 2012-2014 oraz wykorzystanie obecnego ożywienia gospodarczego do przyspieszenia korekty budżetowej prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, przede wszystkim poprzez utrzymanie wzrostu wydatków na poziomie zgodnym ze średnioterminowym potencjalnym wzrostem, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału wydatków publicznych pobudzających wzrost.
- (2) Podjęcie kroków w celu poprawy przewidywalności procesu planowania budżetu i wdrażania planów budżetowych, w szczególności przez wzmocnienie zarządzania budżetem. Ustalenie i wprowadzenie w tym celu wiążących reguł budżetowych i wyraźnie określonych ram budżetowych, które zapewniają przejrzystość na wszystkich szczeblach administracji publicznej. Wprowadzenie środków mających na celu wprowadzenie zasady memoriałowej w odniesieniu do sprawozdawczości budżetowej.
- (3) Podjęcie działań w celu przyspieszenia obecnej reformy systemu emerytalnego i wzmocnienie działań pomagających starszym pracownikom w dłuższym utrzymywaniu aktywności zawodowej.
- (4) Wspieranie – w porozumieniu z partnerami społecznymi i zgodnie z krajowymi praktykami – polityk mających na celu zapewnienie ściślejszego związku między wzrostem płac a zmianami wydajności pracy i utrzymanie konkurencyjności.
- (5) Podjęcie działań w celu sprostania wyzwaniu, jakim jest walka z ubóstwem, i wspierania integracji społecznej, szczególnie w przypadku słabszych grup społecznych, borykających się z szeregiem barier, poprzez: rozszerzenie rynku prywatnych dostawców usług związanych z zatrudnieniem; modernizację publicznych służb zatrudnienia w celu zwiększenia ich zdolności w zakresie dopasowywania profili umiejętności do potrzeb rynku pracy; oraz skoncentrowanie się na niesieniu pomocy młodym ludziom o niskich kwalifikacjach. Posunięcie naprzód reformy edukacyjnej poprzez przyjęcie ustawy o edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz nowej ustawy o szkolnictwie wyższym do połowy 2012 r.
- (6) Zintensyfikowanie wysiłków mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych głównych funkcji administracji rządowej oraz organów regulacyjnych, aby zapewnić większą skuteczność usług użyteczności publicznej w odpowiedzi na potrzeby obywateli i przedsiębiorstw. Wprowadzenie środków mających na celu kontrolę zamówień publicznych na podstawie oceny ryzyka,

---

⁶ Przewidziana w art. 9 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

wzmocnienie zdolności władz do zapobiegania nieprawidłowościom i stosowania sankcji w przypadku ich wystąpienia, aby poprawić jakość i stosunek jakości do ceny przy wykorzystaniu funduszy publicznych.

- (7) Zniesienie barier wejścia na rynek, ustaleń przewidujących gwarancję zysków i kontroli cen oraz zapewnienie pełnej niezależności bułgarskiego urzędu regulacji energetyki, aby otworzyć rynki energii elektrycznej i gazu na większą konkurencję. Wprowadzenie zachęt do zwiększenia efektywności energetycznej budynków.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*